

Aan
de Gemeenteraad

Agendapunt nr. 4

Nummer 2001/1913/WEL/O&W
Bijl.nr. 94
Onderwerp Jaarverslag Leerplicht 1999/2000

Datum 11 juni 2001

In het Jaarverslag Leerplicht van het cursusjaar 1999/2000, dat voor u ter inzage is gelegd, vindt u een beschrijving van de ontwikkelingen van de unit leerplicht zowel wat betreft de activiteiten als de ontwikkeling van beleid. U vindt kwantitatieve gegevens over de acties van leerplicht. Ook deze keer treft u weer de nodige gegevens over voortijdige schoolverlaters aan. In dit verslag worden kerngegevens vergeleken met de stedelijke nulmeting die in cursusjaar 1998/1999 is gemaakt. Op deze manier wordt het mogelijk ontwikkelingen te volgen.

Trends

In het jaarverslag worden enkele trends gesignaleerd. Zo wordt gewezen op de toenemende segregatie in het onderwijs. Het aantal scholen in het primair onderwijs met meer dan 50% allochtonen stijgt. Voor de woonwagenbewoners geldt dat er langzaam maar zeker een grotere spreiding over de scholen in Dordrecht is vast te stellen. De situatie voor wat betreft de Roma-zigeuners blijft zorgelijk.

Uit het jaarverslag van leerplicht blijkt dat er in cursusjaar 1999/2000 een toename van het aantal voortijdige schoolverlaters is vast te stellen. Zorgelijk is het om te constateren dat er steeds meer kinderen in de basisschoolleeftijd zijn die lange tijd niet deelnemen aan onderwijs. Implementatie van plannen die inmiddels gereed zijn voor Antillianen en Roma-zigeuners is dan ook hard nodig. Uit de gepresenteerde kerncijfers blijkt dat het aantal leerplichtigen dat een maand of langer niet naar school ging, is gestegen van 167 naar 192. Ook het percentage jongeren dat het MBO zonder startkwalificatie verliet is gestegen van 36,7% naar 39%.

In dit jaarverslag zijn geen gegevens opgenomen over asielzoekerskinderen. Leerplicht moest wel vaststellen dat door gebrek aan huisvesting lange tijd geen, of maar gedeeltelijk onderwijs aan deze kinderen en jongeren kon worden verzorgd.

Verklaring groei

Als we zoeken naar de verklaringen voor de groei van het aantal voortijdige schoolverlaters, dan kunnen we de volgende factoren noemen:

- a. De stijging van het aantal kinderen dat een maand of langer niet deelnam in het *primair onderwijs* heeft te maken met het gegeven dat veel Roma-kinderen verzuimen. De wachttijd om geplaatst te worden op een school voor speciaal onderwijs is regelmatig dermate lang, dat kinderen meer dan een maand thuiszitten. Het gaat hier in veel gevallen om plaatsing op een school voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen. In enkele gevallen ging het ook om kinderen van buitenlandse afkomst die langere tijd onvindbaar bleken. Achteraf bleek dat de kinderen een tijd lang niet in Dordrecht verbleven.

- b. Opvallend in het *voortgezet onderwijs* is het gestegen aantal jongeren dat gemeld werd als langdurig ziek. Het gaat hier in veel gevallen om ernstig gedragsgestoorde jongeren die op een wachtlijst zijn geplaatst voor hulpverlening, of een school/ internaat voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Over het algemeen genomen is het de ervaring van de leerplicht-ambtenaren dat het aantal jongeren met ernstige gedragsproblemen groeit. De wachttijden bij de jeugdhulpverlening liepen op tot meer dan vier maanden. Het aantal jongeren dat niet meer welkom was op school is in dit schooljaar wat gedaald. Opvallend is het gegeven dat de arbeidsmarkt trekt. Veel jongeren die afhaakten vonden werk en relatief weinig zaten werkloos thuis.
- c. Bij het MBO is het percentage jongeren dat het onderwijs voortijdig verliet gestegen. Uit nadere analyse van de beschikbare cijfers blijkt dat het percentage jongeren met een beperkte vooropleiding dat op het Da Vinci College terecht is gekomen de laatste jaren gestegen is van 13,8% in 1998 tot 17,7% in 2000. Toch zien we onder deze groep geen groei van het aantal voortijdige schoolverlaters. Het percentage allochtonen is eveneens gestegen van 9,4 in 1998 tot 12,7 in 2000. De groei van het aantal jongeren dat het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie is toe te schrijven aan juist deze groep. Helaas kan het MBO ons nog geen gegevens leveren over het aantal jongeren dat weliswaar niet gekomen is tot niveau twee (startkwalificatie), maar de schoolloopbaan wel heeft kunnen afsluiten op het eerste niveau.

Deelname peuterwerk

In dit jaarverslag vindt u voor het eerst gegevens over de voorschoolse periode. De door de gemeente gesubsidieerde peuterspeelzalen verstrekken de in- en uitstroomgegevens op naam, zodat het mogelijk wordt gedetailleerde overzichten over deelname aan peuterwerk te genereren. Geconstateerd moet worden dat allochtone peuters ondervertegenwoordigd zijn op de peuterspeelzalen. Wat het peuterwerk betreft valt op dat de deelname van allochtone peuters, uitgezonderd Turkse, achterblijft. Wij zullen bij de uitvoerders van het "Stap in"- project, dat onder andere tot doel heeft ouders met een allochtone achtergrond toe te leiden naar peuterwerk, aandringen zich ook op die groepen allochtonen te richten die relatief weinig deelnemen aan peuterwerk.

Aanpak

Het actieplan voortijdig schoolverlaten *Wij gaan niet van school zonder diploma* is pas in september 2000 ingevoerd. Het is niet realistisch op korte termijn al substantiële resultaten te verwachten. Door de komst van groepen Roma-zigeuners en Antilliaanse kinderen en jongeren wordt de problematiek eerder groter dan kleiner. Wij willen de maatregelen in het kader van het Actieplan dan ook afwachten voordat een oordeel over het beleid inzake voortijdig schoolverlaten gegeven kan worden. Ook het plan van aanpak om het verzuim van Roma-kinderen terug te dringen, moet nog worden vastgesteld en ingevoerd.

In cursusjaar 1999/2000 is het pilot-project trajectbegeleiding voor risicojongeren in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie van start gegaan. Uit de eerste cijfers blijkt dat dit project nu al een succes genoemd kan worden en het zeker verdient te worden voortgezet.

Wat betreft de te lange wachttijden bij het speciaal (basis)onderwijs, willen wij in gesprek gaan met de bestaande samenwerkingsverbanden WSNS in de stad. Het samenwerkingsverband VO/SVO heeft de verantwoordelijkheid voor het aanbieden van de juiste zorg aan risicojongeren. Helaas is het samenwerkingsverband er nog niet in geslaagd een overleg over jongeren die uitvallen of dreigen uit te vallen te vormen dat het Team Preventie Schooluitval, dat inmiddels is opgeheven, moet vervangen. Wij zullen bij het samenwerkingsverband aandringen dit overleg zo snel mogelijk in te stellen. Met dit samenwerkingsverband zullen we ook het probleem aan de orde stellen van de jongeren die van school gestuurd worden en nergens meer terecht kunnen.

Gebleken is dat jongeren bij het Da Vinci College op wachtlijsten terecht kwamen. Een oorzaak van het ontstaan van wachtlijsten lijkt gelegen in het feit dat de unit Funderende Educatie van het Da Vinci College in Dordrecht is opgeheven. Hier ving men in het verleden risicoleerlingen op die nu verspreid in de beroepsopleidingen terecht komen. Inmiddels zijn in het kader van het actieplan voortijdig schoolverlaten met succes maatregelen getroffen om de wachtlijsten weg te werken.

Minister Hermans schreef aan de Tweede Kamer dat door de verbeterde registratiemethoden het aantal voortijdige schoolverlaters de komende jaren nog wel zou stijgen. Deze opmerking is ook van toepassing op Dordrecht. De nieuwe aanpak is nog te vers om nu reeds vruchten af te werpen. Als een goede registratie samengaat met een krachtige aanpak zoals vastgelegd in het Actieplan Voortijdig Schoolverlaten zal het gecompliceerde verschijnsel van het voortijdig schoolverlaten op termijn kunnen worden teruggedrongen.

Wij stellen u voor het Jaarverslag Leerplicht 1999/2000 vast te stellen.

De commissie onderwijs en welzijn kan zich met dit voorstel verenigen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van DORDRECHT
de secretaris de burgemeester

H.W.M. Wesseling

R.J.G. Bandell